

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Nysie

Wydział Nauk Medycznych

Opis modułu kształcenia

Nazwa modułu (przedmiotu)				Praktyka zawodowa pielęgniarstwa oparta na dowodach naukowych				Kod przedmiotu		C-PZPonDN		
Kierunek studiów				Pielęgniarstwo								
Profil kształcenia				praktyczny								
Poziom studiów				Studia drugiego stopnia								
Forma studiów				Stacjonarny/Niestacjonarny								
Semestr studiów				II								
Tryb zaliczenia przedmiotu				Zaliczenie		Liczba punktów ECTS					Sposób ustalania oceny z przedmiotu	
Formy zajęć i inne		Liczba godzin zajęć w semestrze			Całkowita	1,5	Zajęcia kontaktowe	1,5	Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	-		
		Całkowita	Praca studenta	Zajęcia kontaktowe	Sposoby weryfikacji efektów uczenia się w ramach form zajęć					Waga w %		
Wykład		17	7	10	ZALICZENIE ustne					40%		
Ćwiczenia		25	15	10	Sprawdzian ustny					60%		
Razem:		42	22	20						Razem	100 %	
Kategoria efektów	Lp.	Efekty uczenia się dla modułu (przedmiotu)							Efekty kierunkowe	Formy zajęć		
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:												
Wiedza	1.	Zasady i etapy praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych (Evidence Based Nursing Practice);							C.W11.	Wykład		
	2.	Założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarstwa, z uwzględnieniem praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych oraz praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie;							C.W12.	Wykład		
	3	Zasady i etapy przygotowania rekomendacji, wytycznych i zaleceń w zakresie praktyki zawodowej pielęgniarstwa opartej na dowodach naukowych;							C.W13	Wykład		
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:												
Umiejętności	1.	Wskażać różnice między praktyką opartą na dowodach naukowych a praktyką opartą na faktach;							C.U9	Ćwiczenia		
	2.	Wskażać etapy praktyki opartej na dowodach naukowych;							C.U10	Ćwiczenia		
	3.	Scharakteryzować poziomy i stopnie dowodów naukowych;							C.U11	Ćwiczenia		
	4.	Wykorzystywać wyniki badań naukowych w zakresie opieki pielęgniarstwa do podjęcia właściwej decyzji w praktyce zawodowej pielęgniarstwa;							C.U.12	Ćwiczenia		
	5.	Przygotowywać rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarstwa w oparciu o dowody naukowe;							C.U.13	Ćwiczenia		
	2.	Posługiwać się znanymi, sprawnymi systemami A.I.								Ćwiczenia		
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:												
Kompetencje społeczne	1.	Dokonywanie krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;							K. S1	Ćwiczenia		
	2.	Formułowanie opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej z samodzielnym rozwiązaniem problemu;							K. S2	Ćwiczenia		

Treści kształcenia

Wykłady	Metody dydaktyczne	Wykład z wykorzystaniem technik multimedialnych, dyskusja
Tematyka zajęć		
<ol style="list-style-type: none"> Definicja pojęcia "Praktyka Pielęgniarska Opartą na Dowodach" (Evidence Based Nursing Practice -EBNP). Praktyka w której uwzględnione zostają: a. sytuacja i stan kliniczny chorego; b. dane pozyskane z badań naukowych; c. system wartości pacjenta; d. umiejętności, wiedza i doświadczenie personelu pielęgniarskiego. Ewolucja EBNP → od „intuicji klinicznej” do decyzji opartych na najlepszym dostępnym dowodzie Strategie wyszukiwania literatury i źródeł dowodów. Bazy: PubMed, CINAHL, Embase, Cochrane Library. Metody korzystania z publikacji naukowych: a. wykorzystanie publikacji wyselekcjonowanych pod względem wiarygodności naukowej oraz przydatności klinicznej, c. udzielanie świadczeń zdrowotnych zgodnie z przyjętymi standardami i wytycznymi opieki medycznej Sześć kroków rozwiązywania problemów pielęgniarskich przy pomocy EBNP: <ol style="list-style-type: none"> Szacowanie potrzeby zmian w praktyce. Zastanowienie się nad swoją codzienną praktyką, kształtowanie nawyku sprawdzania i kwestionowania zasadności podejmowanych interwencji. Stawianie sobie przez pielęgniarkę/pielęgniarszą pytań: <ol style="list-style-type: none"> czy wiem dlaczego robię to w taki sposób; co leży u podstaw mojego działania (wiedza naukowa czy rutyna); jaka jest przyczyna wykonywania takich samych działań w inny sposób; czy chcę coś zmienić w swojej praktyce i dlaczego. Czym jest tzw. "dowód naukowy": Informacja uzyskana poprzez badania i ocenę naukowe praktyki. Informacja pochodzące z szerokiego zakresu rygorystycznych metod obejmujący badania ilościowe i jakościowe, meta- analizy, ekspertyzy, sprawozdania, informacje empiryczne i historyczne. Formułowanie pytania klinicznego w formacie PICOT. Konwersja problemu praktycznego w precyzyjne pytanie; różnice PICOT vs PEO. Krytyczna ocena badań ilościowych. Poziomy hierarchii dowodów. W jaki sposób ukierunkować i zachęcić do wdrażania w codzienną praktykę Evidence-Based Nursing Practice? Zapewnić personelowi pielęgniarskiemu: <ol style="list-style-type: none"> dostęp do bogatej biblioteki z pielęgniarstwa i czasopism medycznych, możliwość pracy z komputerem oraz przeszukiwania Internetu w miejscu pracy dostęp do zasobów opartych na dowodach wzór pielęgniarski do naśladowania, wyznaczyć lidera, który będzie odpowiadał na pytania i wzmacniał zmianę praktyki. Założenia i zasady opracowywania standardów postępowania pielęgniarskiego, z uwzględnieniem praktyki zawodowej pielęgniarki opartej na dowodach naukowych. Zasady i etapy przygotowania rekomendacji, wytycznych i zaleceń w zakresie praktyki zawodowej pielęgniarki opartej na dowodach naukowych; Etyczne i prawne aspekty EBNP, Autonomia pacjenta a standaryzacja opieki; Zaangażowanie pacjenta i współdecydowanie. Przeglądy systematyczne i metaanalizy w pielęgniarstwie. Ocena wiarygodności artykułów o leczeniu lub zapobieganiu, o szkodliwości, o wydolności testów diagnostycznych Ocena artykułów zawierających dane statystyczne z badań klinicznych. 		
Razem liczba godzin:		10

Ćwiczenia	Metody dydaktyczne	Analiza przypadku (case study), dyskusja dydaktyczna i moderowana
Tematyka zajęć		
<ol style="list-style-type: none"> Dyskusja nad definicją i strategią "Praktyka Pielęgniarska Opartą na Dowodach" Poszukiwanie opublikowanych opracowań naukowych dotyczących określonego problemu. Praktyczna, przykładowa ocena wybranego artykułu na temat leczenia, zapobiegania, szkodliwości, testu diagnostycznego Praktyczna, przykładowa ocena wybranego artykułu na temat procedury pielęgniarskiej Dyskusja nad sposobem poszukiwania dowodu naukowego przemawiającego za stosowaniem obranej, przykładowej procedury pielęgniarskiej. Od problemu klinicznego do pytania PICOT. Po sformułowaniu „surowego” opisu realnego problemu z oddziału (np. profilaktyka odleżyn) studenci przeformułują go w dokładne pytanie PICOT, PEO. Dyskusja nad użytecznością schematu PEO (trzyczęściowy schemat formułowania pytań badawczych — Population (grupa pacjentów), Exposure/Experience (narażenie lub doświadczane zjawisko) i Outcome (oczekiwany skutek) — używany głównie przy badaniach jakościowych lub obserwacyjnych bez interwencji porównawczej. Dyskusja nad uzasadnieniem naukowym wybranego modelu (systemu) pielęgniowania. Dyskusja nad uzasadnieniem naukowym współczesnych kierunków rozwoju opieki pielęgniarskiej. Przygotowywać rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe. Nabycie praktycznych umiejętności posługiwania się znanymi, sprawnymi systemami A.I. Spersonalizowane systemy kształcenia się. 		
Razem liczba godzin:		10

Literatura podstawowa:

1.	Ellen Fineout-Overholt, Bernadette Mazurek Melnyk. Evidence-Based Practice in Nursing & Healthcare: A Guide to Best Practice. Wydawca Wolters Kluwer Health, 2023 (vide Medbook.pl)
2.	Costa ICP, Costa AS, Mendes KDS, Limongi R. Potential of Artificial Intelligence in Evidence-Based Practice in Nursing. Rev Bras Enferm. 2024 Sep 9;77(5):e770501. doi: https://doi.org/10.1590/0034-7167.2024770501 .
3.	Danuta Zarzycka, Barbara Ślusarska. Podstawy pielęgniarstwa (tom 1 i 2). Założenia koncepcyjno-empiryczne opieki pielęgniarskiej. PZWL, Lublin 2017
4.	Betty J. Ackley, Gail B. Ladwig, red. wyd. pol. Danuta Zarzycka. Podręcznik diagnoz pielęgniarskich. Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych. Wydawnictwo (vide Medbook.pl). Warszawa, 2011

5.	Barbara Ślusarska, Danuta Zarzycka, Anna Majda. Umiejętności pielęgniarskie. Materiały ćwiczeniowe z podstaw pielęgniarstwa. PZWL, Warszawa 2017
----	--

Literatura uzupełniająca:

1.	Mazurek MB, Fineout-Overholt E et al. Evidence-Based Practice: Step by Step: The Seven Steps of Evidence-Based Practice. The American Journal of Nursing, 2010; 110 (1) 51-53
2.	Sharon E. Straus et al. Evidence-Based Medicine. How to Practice and Teach EBM. Elsevier, 2018 (vide Medbook.pl)
3.	Clifford S. Deutschman, Patrick J. Neligan. Evidence-Based Practice of Critical Care. Elsevier, 2016 (vide Medbook.pl)
4.	Martinez-Ortigosa A, Martinez-Granados A, Gil-Hernández E, Rodriguez-Arrastia M, Ropero-Padilla C, Roman P. Applications of Artificial Intelligence in Nursing Care: A Systematic Review. J Nurs Manag. 2023 Jul 26;2023:3219127. https://doi.org/10.1155/2023/3219127
5.	De Gagne, J.C. The State of Artificial Intelligence in Nursing Education: Past, Present, and Future Directions. Int. J. Environ. Res. Public Health 2023, 20, 4884. https://doi.org/10.3390/ijerph20064884
6.	Ferreira RM. New evidence-based practice: Artificial intelligence as a barrier breaker. World J Methodol. 2023;13(5):384-389. https://doi.org/10.5662/wjm.v13.i5.384 .
7.	Buchanan C et al. Predicted Influences of Artificial Intelligence on Nursing Education: Scoping Review, JMIR Nursing 2021;4(1):e23933, https://doi.org/10.2196/23933